

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

2. Бачо Р. Й. Стан формування дохідної частини бюджету України в сучасних кризових умовах / Р. Й. Бачо, Е. Й. Иллар, Є. Й. Бачо // Науковий вісник Ужгородського університету. Економіка. – 2014. – Вип. 42, Ч. 1. – С. 140-145.

3. Гордей О. Д. Удосконалення податкової політики в Україні: соціальний аспект // О. Д. Гордей / Формування ринкових відносин в Україні: Збірник 88 наукових праць. – Вип. 3 (154) / Наук. ред. І. Г. Манцуров. – К., 2014. – С. 177-181.

4. Даньків В. Й. Роль бюджету у соціально-економічному розвитку держави [Текст] / В. Й. Даньків, М. М. Галас // Науковий вісник Ужгородського університету: збірник наукових праць / ред. кол.: В. П. Мікловда, М. І. Пітюлич, Н. М. Гапак та ін. – Ужгород: УжНУ, 2013. – Вип. 3(40). – С. 219-226.

УДК 336.02

**М. М. ПЕТРИЧКО,
В. В. ВІНОГРАДОВ**

Мукачівський державний університет

ОПТИМІЗАЦІЯ РОЗПОДІЛУ ТА СТРУКТУРИ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ

Ефективність управління видатками бюджету залежить від багатьох чинників, одним з яких є раціональний розподіл фінансових ресурсів між різними сферами діяльності країни, регіону тощо. Як відомо, на кожну статтю видатків, що передбачена законодавством, відводиться певна частина коштів бюджету. Тому закономірно постає питання щодо визначення оптимального розподілу бюджетних коштів та оцінювання ефективності їх використання.

Під оптимальним пропонуємо розуміти такий розподіл коштів, який за умови обмеженості ресурсів дозволяє досягти максимального соціально-економічного розвитку країни та добробуту суспільства при мінімальному фінансуванні.

Особливості структури видатків бюджету зумовлюються соціально-економічним устроєм країни, рівнем економічного розвитку, встановленими відносинами власності і навіть специфікою історичного шляху країни, ментальністю населення. Саме тому пошук оптимальних обсягів бюджетних видатків, а також їх структури, необхідно проводити для кожної країни окремо, враховуючи історичні, національні, соціально-економічні та інші умови їх розвитку.

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Ми вважаємо, що для України ефективність розподілу бюджетних коштів необхідно досліджувати за декількома напрямками: пропорції розподілу коштів між державним та місцевими бюджетами, розподіл коштів за функціональною структурою видатків і напрямками використання ресурсів усередині кожної з функцій.

Дискусії серед вітчизняних науковців щодо розподілу видатків між державним і місцевими бюджетами тривають протягом всього періоду існування України як незалежної держави. Переважна більшість дослідників вважають необхідним підвищення фінансової незалежності місцевих бюджетів та рівня фінансової забезпеченості делегованих повноважень.

Такі зміни сприяли б нормальному здійсненню економічних процесів на відповідній території, реалізації запланованих соціальних програм, проектів та запобіганню і усуненню порушень при використанні фінансових ресурсів.

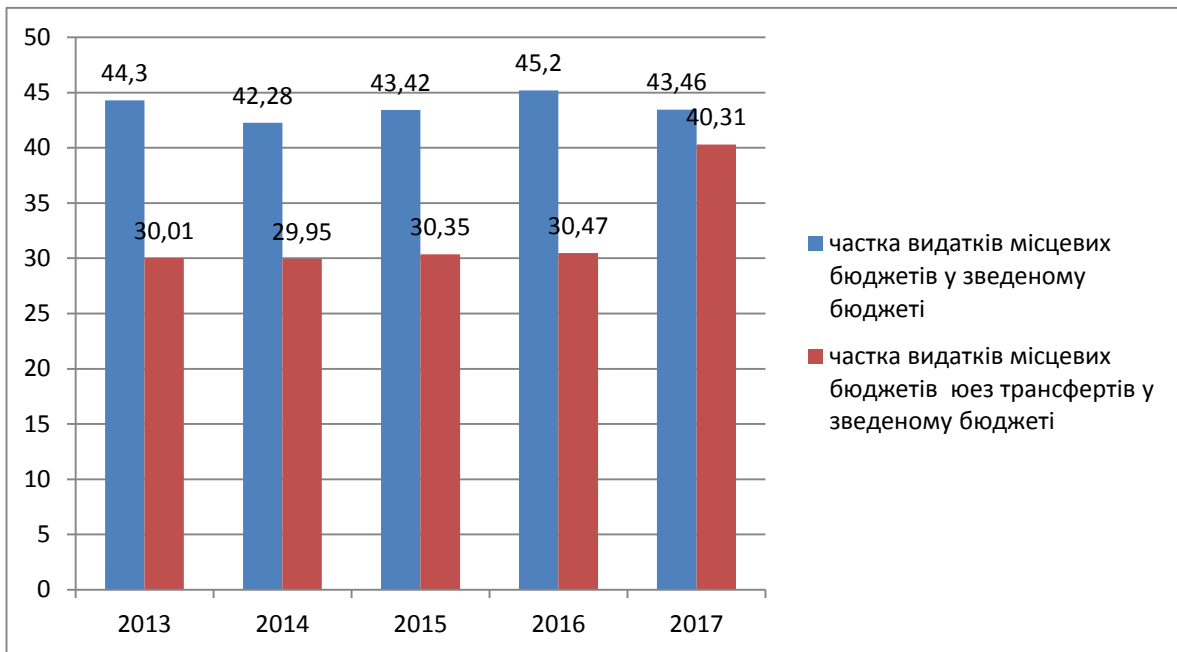

Рис. 1. Частка видатків місцевих бюджетів у Зведеному бюджеті України, % [4]

Як видно з рис. 1, частка видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті є досить стабільною. Лише в 2014 році вона знизилася до 42,3 %, що є найнижчим рівнем за останні 5 років. Але, в жодному за аналізований період році даний показник не наближався до рівня в 50 %, а тому місцеве самоврядування й надалі потребує розширення власної ресурсної бази та запровадження децентралізованого принципу бюджетування.

Для того, щоб обґрунтувати необхідний рівень децентралізації, необхідно визначити загальний рівень розвитку територіальних одиниць, встановити недоліки нинішньої системи міжбюджетних відносин, а також проаналізувати перспективи та ризики щодо структурних змін у видатках бюджету.

ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Слід відмітити, що соціально-економічний розвиток переважної більшості регіонів характеризувався негативними тенденціями у промисловому виробництві, будівництві, зовнішній торгівлі товарами, розрахунках з виплати заробітної плати та енергоносії. Разом з тим, зафіксовано ряд позитивних тенденцій у сільськогосподарському виробництві, фінансовій сфері, розрахунках населення за отримані житлово-комунальні послуги.

Проведений аналіз дозволив виявити фактори, які стримують соціально-економічний розвиток регіонів. Головними з них є неузгодженість законодавства, неоднозначне визначення обов'язків між органами державної влади та місцевого самоврядування, недотримання пропорцій фінансового забезпечення регіонів, відсутність стимулюючих факторів для підвищення ефективності управління серед представників міських рад, розмежування сфер відповідальності та належного контролю за використанням бюджетних коштів.

В умовах сучасної України децентралізація передбачає розширення прав і повноважень місцевих органів самоврядування при одночасному зміцненні їх фінансової бази та збереженні централізованих механізмів макроекономічного регулювання та соціальної політики. Крім того, система міжбюджетних відносин чітко та своєчасно відображає всі соціально-економічні явища та процеси, що виникають у суспільстві. Усі запропоновані нововведення повинні глибоко аналізуватись і не бути спонтанними. Це надасть можливість органам місцевого самоврядування передбачити перерозподільні процеси між бюджетами (їх напрямки та обсяги), а отже, визначати власну фінансову політику відповідної адміністративно-територіальної одиниці. Відповідно це сприятиме підвищенню рівня зацікавленості органів місцевого самоврядування в результатах своєї роботи та власній ініціативі.

Список використаних джерел

1. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 р №2456-VI зі змінами і доповненнями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин» від 28.12.2014 № 79-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/79-19/paran2#n2>.
3. Основні характеристики проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік». Інститут бюджету та соціально економічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ibser.org.ua.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>